

קידושין עא-א

עניין: לא כשאני נכתב אני נקרא

מהרש"א ח"א

כתיב זה שמי וזה זכרי כו' נכתב בי"ה ונקרא בא"ד כו'. ואמרין צעלמא דהיינו צעוה"ז אבל צעוה"צ נקרא ככתיבתו בי"ה והכונה כי צעוה"ז הוא מדת הדין שולט צעוה"צ הרחמים כצריכתו שיתק הקצ"ה הרחמים והדין כמ"ש ציוס צרוא ה' אלהים וגו' וע"כ הכתיבה שם הרחמים והקריאה שם הדין אבל צעוה"צ כולו רחמים ואז יהיה השם שלם קריאתו ככתיבתו דצעוה"ז נקרא אלדנ"י שהוא הזכרה מורה על הדין שע"כ נקרא ר"ה שהוא יוס הזכרון ושם אלדנ"י מורה ע"ז א' הוא ר"ה וי' הוא י"כ וציניהם מלת דן שצאומן י' ימים שצין ר"ה ליוה"כ הם ימי הדין וע"כ צעוה"צ שכולו רחמים יהיה זכרו ג"כ שהיא הקריאה משתנה כולו לרחמים וגם צעוה"ז כשמזכיר השם צתפלתו יהיה עיקר כונתו על הרחמים דיש אם למסורת שהיא הכתיבה כמ"ש בטור א"ח וזה כונת הכתוב דרשו ה' צהמלא דהיינו שיהיה הדרישה והכונה בלצ צהמלאו ככתיבתו אבל קראוהו אינו כן אלא צס אחר והוא השם צהיותו קרוב אליו כקריאתו שהוא אלדנ"י היכל הסויה (בקריאה דנקודת שם א"ד הם עלמס נקודות שם י"ה) ודו"ק:

ביאור הגר"א מגילת אסתר א, ד

ואת יקר תפארת גדולתו. פירוש, כמ"ש⁴⁴: "זה שמי וזה זכרי". ואמר⁴⁵: "לא כמו שאני נכתב אני נקרא, נכתב אני בי"ה ונקרא בא"ד". והיינו, מפני שהשם הוי"ה ב"ה מורה על עצמותו יתברך, ואדנ"י מורה על מלכותו שהוא אדון כל הארץ⁴⁶, ולכן נקרא באדנ"י שהוא מורה על מלכותו, כי אין דרך לקרוא למלך בשם העצם אלא בשם המלכות⁴⁷, לכן נקרא באדנ"י ולא בי"ה. וזהו 'גדולתו' הוא עצמותו, ו'מלכותו' הוא מלכותו. ומה

ביאור הגר"א על היכלות

פקודי היכל ב' (יט ע"ב)

ו"ס שש מאות שנה לחיי נח ושני עילמות הן העוה"ז והעוה"צ העוה"ז מתנהג ע"י מלכות והן ע"י ואל"ו היכלות ואלף השביעי ק"ק ועוה"צ יתנהג ע"י עלמא דדכורא ושם עולם הייחוד וזהו גאולות הראשונות שירה חדשה נאולה האחרונה שיר חדש ואז יתעלה העש"י ליצירה והיו כמלאכים שם וזהו

מהר"ל ח"א

לא כשאני נכתב וכו'. (שם). ר' אבינא רמי כתיב דע כי הכתיבה הוא זה שמי וכתיב וזה זכרי אמר מורה על עצמו יתברך הקב"ה לא כשאני נכתב אני כמו שהוא, אבל הקריאה נקרא נכתב אני ביו"ד ה"א הוא על מה שהוא אצל ונקרא באל"ף דלית.

הנמצא. לכך השם נכתב בשם בן ד' אותיות ונקרא בשם בן ד', והוא הוראה כי הנמצא הגשמי אינו דבק בשם העצמי אשר לו יתברך, ואם היה השם נכתב ונקרא בשם בן ד', היה הוראה כי הש"י היה דבק בשלימות עם הנמצאים אשר הם נמצאים גשמיים, עכשיו שהוא נכתב בשם הויה ונקרא בשם אד' הקריאה מורה על הנגלה כאשר הוא אל הנמצא, אבל שם בן ד' שהוא העצם הוא גבדל מן האדם הגשמי, לכן שם הקריאה הוא שם אדנות המצטרף אל הבריות והוא אדון להם, אבל לעולם הבא לא יהיה הש"י גבדל מן העולם כמו עולם הזה שהוא עולם גשמי, ולכן אז יהיה נקרא בשם בן ד' ואף במקדש שהוא קדוש גבדל מן הגשמי. [היו קוראים השם ככתבו כי במקדש היה הדביקות במעלה יתירה לכך קוראים בשם ה']